

Økonomisk notat marts 2023

Til manges overraskelse har den seneste tid i dansk økonomi budt på høj vækst og beskæftigelsesfremgang, forsyningsproblemer og inflation til trods. Afmatningen ser dog ud til efterhånden at indtræffe. Stigningerne i beskæftigelsen falmer, ledigheden stiger langsomt, og selvom industriproduktionen har været historisk høj i de seneste måneder, er eksporten faldende og presset på produktionen hastigt dalende.

Særkapitlet går i dybden med udviklingen af industrieksportens sammensætning siden årtusindeskiftet, herunder også hvilke lande, der modtager eksporten. Heraf fremgår det, at særligt medicinalindustrien samt den kemiske industri og maskinindustrien har båret store dele af den samlede produktionsfremgang. Mens Tyskland og Sverige stadig udgør de største aftagerlande, så er eksportandelene til EU som helhed og Storbritannien faldet meget og har ladet sig erstatte af en større afsætning til USA og Kina.

Dansk økonomi klarede sig igennem 2022 til ug

I det seneste år har udbruddet af krigen i Ukraine og den følgende energikrise presset inflationen i vejret og de økonomiske forventninger i bund; den spåede afmatning er dog fortsat ikke indtruffet, når man ser på BNP-tallene: I det sidste kvartal af 2022 var væksten i BNP således hele 0,8 pct., og for året som helhed er den foreløbig opgjort til 3,6 pct. Det fremgår af Tabel 1.

Det er dog værd at bemærke, at væksten ikke har været drevet af forbruget. Det private forbrug, presset af de stigende priser, faldt således med hele 2,5 pct. i løbet af 2022. Den positive vækst er i stedet båret af investeringerne, hvor de faste bruttoinvesteringer steg med 11,6 pct. i det seneste kvartal og 8,4 pct. for hele året. Det bemærkes, at investeringerne i 4. kvartal primært skyldes køb af et patent. Da det også indgår i importen, har det ikke betydning for BNP-væksten. Også lagerinvesteringerne har bidraget stort med en fjerdedel af den samlede vækst i 2022. Lagerinvesteringerne er primært steget som følge af øgede gaslagre samt færdigvarelagre – sandsynligvis som følge af de tidligere forsyningsproblemer, der løsnede op, netop som forbruget begyndte at falde.

Sideløbende har udenrigshandlen ligeledes bidraget til BNP-væksten, da eksporten er vokset med 7,9 pct. i 2022 – mere end dobbelt så meget som importen i samme periode. Tallene for det seneste kvartal viser dog et ikke ubetydeligt fald i eksporten på 1,8 pct., trukket af tjenester – sandsynligvis søtransport.

Tabel 1. Udviklingen i BNP			
	2022K4	2021K4-2022K4	2022
	Realvækst i pct.		
BNP	0,8	1,5	3,6
- Privat forbrug	-0,4	-5,0	-2,5
- Offentligt forbrug	-0,1	-6,5	-2,8
- Faste bruttoinvesteringer	11,6	16,1	8,4
- Lagerinvesteringer mv. (1)	0,1	-0,2	0,9
Eksport	-1,8	4,4	7,9
Import	0,7	0,9	3,8
	Ændring, 1.000 personer		
Beskæftigelse	12,6	69,2	117,8

Anm.: (1) angiver bidrag til BNP-vækst

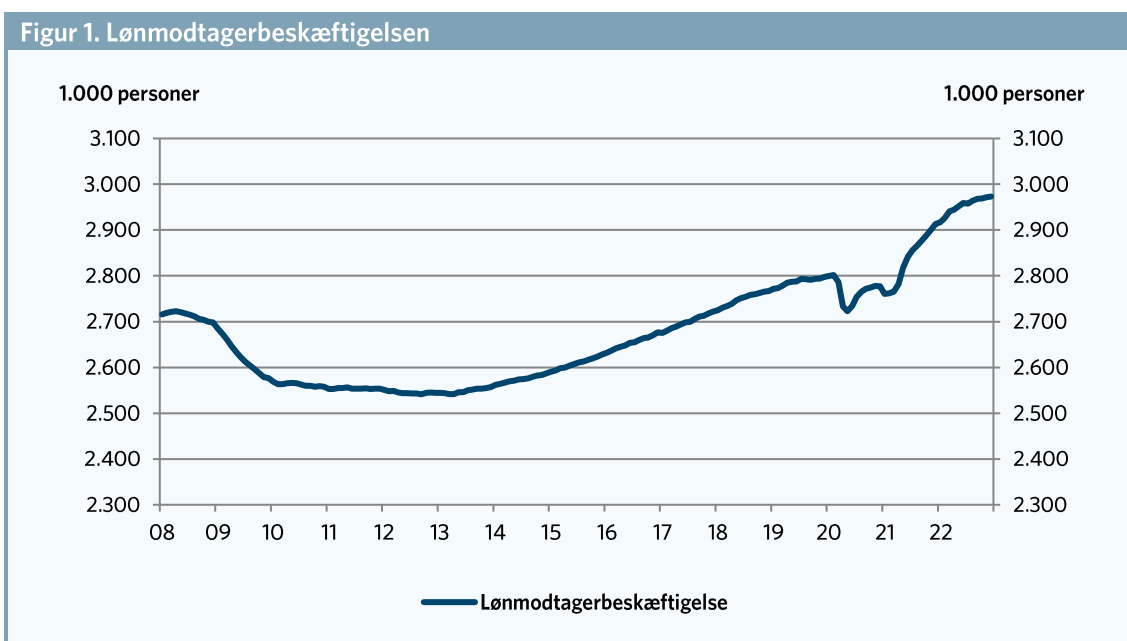
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, tabel NKN1 og NAN1

Den høje vækst i 2022 har trukket en masse beskæftigelse med sig. Således har lønmodtagerbeskæftigelsen slået rekord på rekord gennem det meste af 2022. Stigningen i lønmodtagerbeskæftigelsen er

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1 sal. 1651 København V 33 55 77 10 www.ae.dk

dog aftaget i løbet af året. Det fremgår af Figur 1. Lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 7.600 personer i 4. kvartal af 2022, hvilket er noget lavere end de 11.500 og 23.800 personer, den steg med i hhv. 3. og 2. kvartal. Der er altså fremgang endnu, men ikke i samme omfang som tidligere. Det bemærkes dog, at ifølge nationalregnskabet er antallet af lønmodtagere steget med mellem 11.500 og 12.500 i alle tre kvartaler.

I de foregående kvartaler var stigningen i beskæftigelsen båret nærmest udelukkende af den private sektor, hvorimod omtrent en tredjedel af ændringen i det seneste kvartal kommer fra 2.500 flere offentligt beskæftigede. Ser man på niveauet i december 2022 i forhold til februar 2020, inden coronapandemien, får man samlet, at den private beskæftigelse er steget med knap 133.000 personer, mens den offentlige beskæftigelse er steget med ca. 38.000 personer.

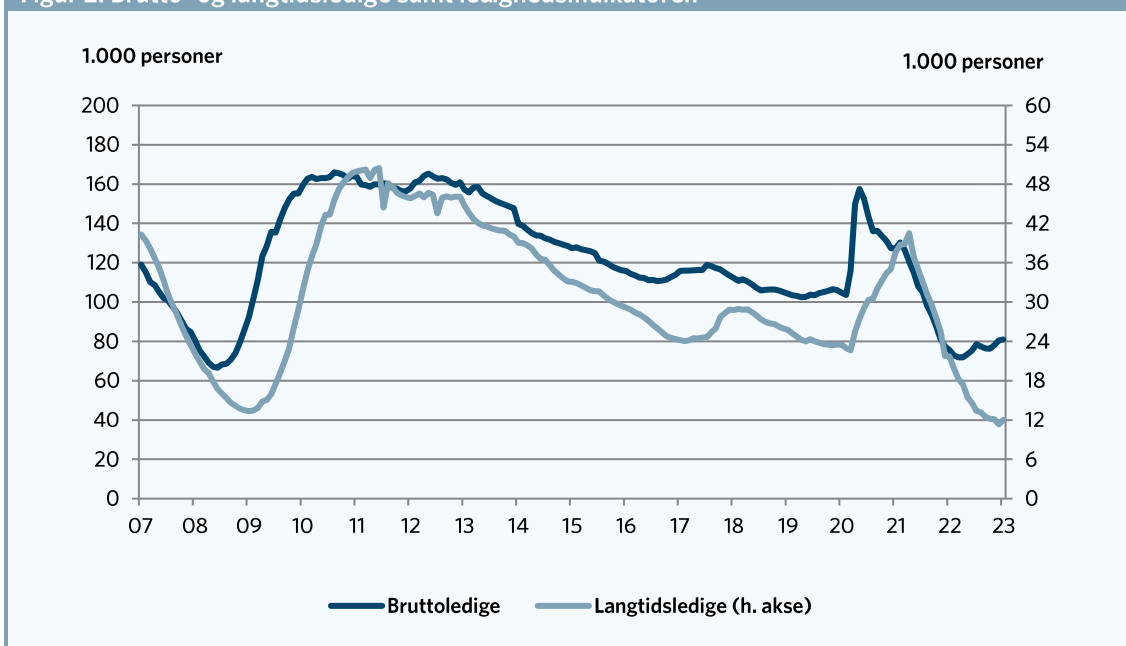
Kilde: Danmarks Statistik, tabel LBESK03.

Anm.: Data er sæsonkorrigeret.

Kigger man på tallene for ledigheden, som er vist i Figur 2, virker afmatningen til at rykke noget tættere på. Bruttoledigheden ses således at være steget hen over de seneste måneder, med 500 fuldtidspersoner i januar 2023 alene og knap 5.300 ift. januar året før. Samlet set er bruttoledigheden dog stadig historisk lav.

Ligeledes har langtidsledigheden været på et historisk lavt niveau i de seneste måneder, men gjorde også en lille bevægelse opad i januar 2023.

Figur 2. Brutto- og langtidsledige samt ledighedsindikatoren

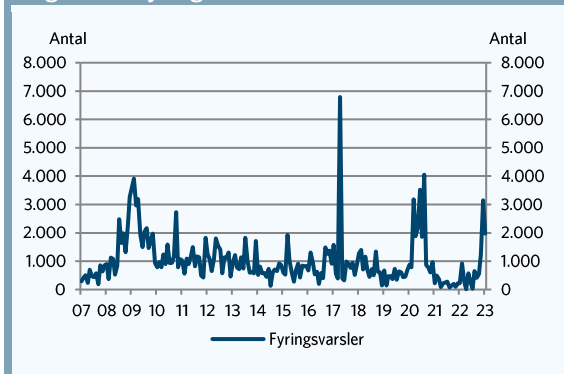
Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik, tabel AUS07 og ledighedsindikatoren samt Jobindsats.

Det mulige vendepunkt for arbejdsmarkedet kan også ses afspejlet i de hastigt stigende tal for fyringsvarsler, vist i Figur 3A, der i december 2022 nåede deres højeste niveau siden efteråret af 2020, i optakten til anden coronanedlukning. Det bemærkes her, at stigningen i fyringsvarslerne endnu ikke ser ud til at have ramt industrien.

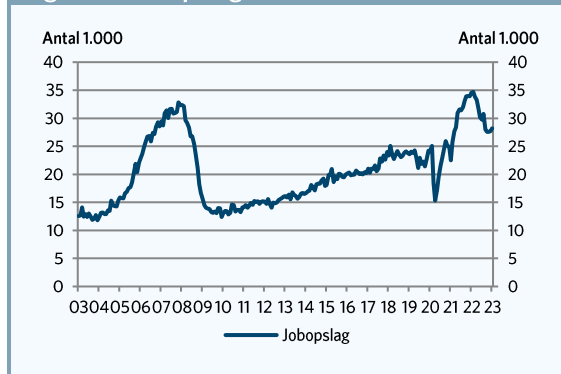
Ser man på antallet af jobopslag fra Jobindex, der fremgår af Figur 3B, har de været faldende siden starten af 2022 med en meget lille stigning i januar 2023.

Figur 3A. Fyringsvarsler

Anm.: Data er sæsonkorrigeret
Kilde: AE pba. Jobindsats

Figur 3B. Jobopslag i Jobindex

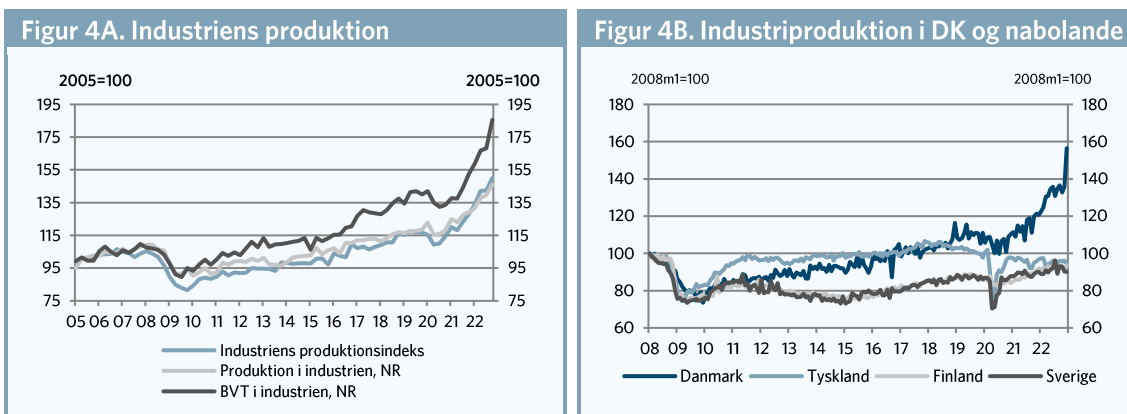

Anm.: Data er sæsonkorrigeret
Kilde: AE pba. Jobindex

Industrien producerer på livet løs – primært til eksport

Den seneste tids høje vækst har i den grad været at føle i industrien, hvor produktionen i 2022 lå godt 16 pct. over produktionen i 2021. Især december 2022 bød på en ekstraordinær høj vækst, der også afspejles i de kvartalsvise indekstal angivet i Figur 4A. Selvom fjerde kvartal 2022 primært er trukket af december, der kunne være en afstikker, er de seneste tal for januar 2023 – om end 7,6 pct. lavere end måneden før – også på et meget højt niveau: godt 16 pct. over samme måned året før og godt 6 pct. over tallene fra november 2022. Det skyldes medicinalindustrien, der har øget produktionen markant igennem 2022. Industrien ekskl. medicinalindustrien ligger omkring samme niveau ved indgangen til 2023 som ved indgangen til 2022.

Medicinalindustrien er da også en god del af forklaringen på, hvorfor den danske industri har klaret sig så meget bedre gennem coronakrisen end vores nabolandes. Det fremgår af Figur 4B.

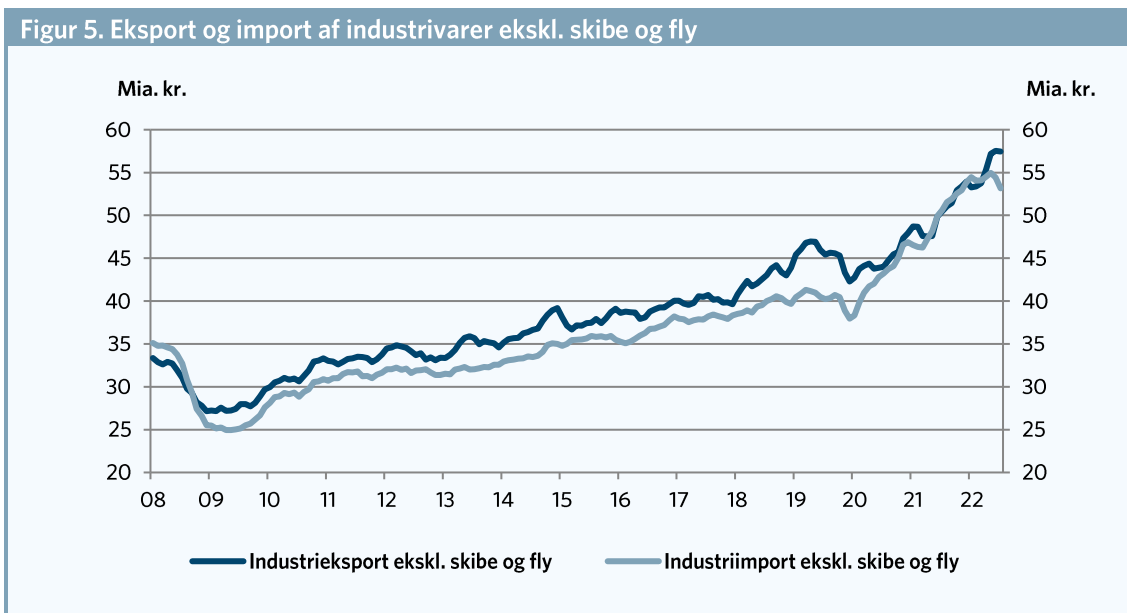
Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel NKBPI0 og IPOP2015.

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Eurostat, Production in industry - monthly data [sts_inpr_m].

En stor del af industriproduktionen går til eksport, og af Figur 5 fremgår det, at industrieksporten (i modsætning til produktionen) har ligget nogenlunde stille i den sidste del af 2022, sammenlignet med den ellers meget høje vækst, der sås i begyndelsen af året. I december var eksporten således nærmest uændret ift. september. Industriimporten, der ellers har ligget på niveau med eksporten igennem godt det seneste år - og endda over eksporten i løbet af slut 2021 og sommeren 2022 - er dog til sammenligning gået den anden vej med fald i både oktober og november, hvormed der igen er opstået en større positiv nettoeksport. Det bemærkes, at statistikkerne er i kroner og ører, hvilket tyder på, at industrieksporten i mængder faldt i 4. kvartal 2022.

Anm.: Opgørelsen er ekskl. skibe og fly, sæsonkorrigeret. Der er taget et 3-måneders glidende gennemsnit.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, tabel UHV1.

Samlet set ses stigningen i industrieksporten at have været betragtelig i 2022 med 14,3 pct., hvilket dog skal ses med forbehold for den hastige prisudvikling.

Tabel 2. Udvikling i dansk industrieksport fordelt på landegrupper og lande

	Ekспортandel 2022	2019	2020	2021	2022
		Pct.			
I alt	100,0	8,8	-2,6	10,0	14,3
EU-27	50,8	5,3	-1,5	9,7	16,5
Tyskland	13,2	1,8	-9,5	8,9	17,7
Sverige	8,9	0,3	-1,1	18,6	5,0
Holland	4,7	24,2	24,8	-17,1	17,1
Frankrig	4,3	4,9	-1,4	14,0	23,3
Italien	2,0	-1,8	-7,3	14,2	12,8
Polen	3,7	17,8	11,8	17,6	20,4
Finland	2,4	1,9	3,7	21,3	11,6
Øvrige EU	11,6	6,7	-6,5	11,4	23,3
Ikke-EU lande	49,2	12,5	-3,6	10,2	12,2
Norge	6,3	8,1	-4,6	10,7	9,9
Storbritannien	4,4	-7,4	-24,2	37,8	-8,6
USA	12,2	39,5	1,7	-6,3	19,9
BRIK	6,8	19,1	5,7	15,9	-2,2
Øvrige ikke-EU-lande	19,4	4,1	-4,2	13,5	20,4

Anm.: Data i denne tabel kan ikke sammenlignes med tallene i Figur 4, fordi tallene i denne tabel 1 er inkl. eksporten af skibe mv., mens de i Figur 4 er ekskl. skibe mv. Eksporten af skibe mv. kan ikke skilles ud af tallene i tabellen.

Kilde: AE på baggrund af Statistikbanken, tabel UHV4.

Det seneste år har været kendetegnet ved et udpræget pres på produktionen, særligt i form af mangel på arbejdskraft. Om end arbejdskraftmanglen i industrien, som fremgår af figur 6B, er faldet markant i det seneste kvartal, ligger den stadig et godt stykke over det historiske niveau. Dette afspejles i beskæftigelsesudviklingen i Figur 7A og B nedenfor, hvor beskæftigelsen stadig er svagt stigende, men i et mindre omfang end tidligere (på lige fod med den samlede beskæftigelse). Ligeledes ligger kapacitetsudnyttelsen, jf. Figur 6A, tæt på det historiske gennemsnit.

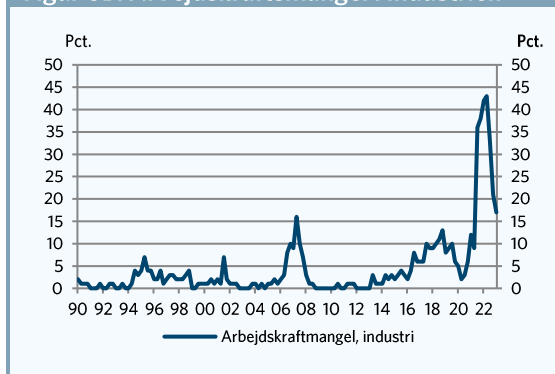
Figur 6A. Kapacitetsudnyttelse i industrien

Anm. Data er sæsonkorrigeret.

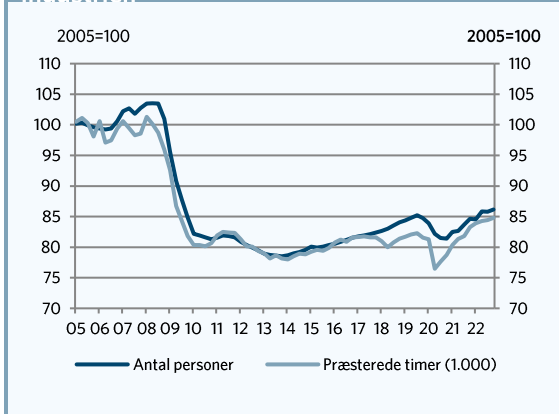
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel BAR04 og BAR04X.

Figur 6B. Arbejdskraftmangel i industrien

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel BAR03.

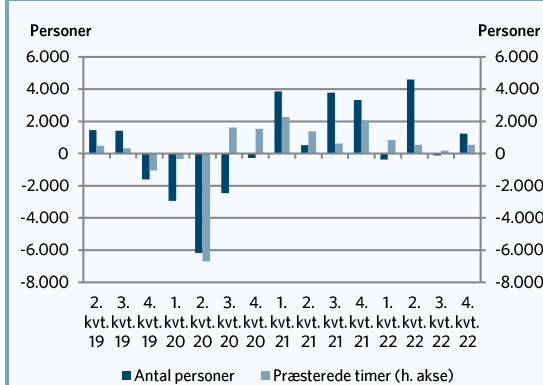
Figur 7A. Beskæftigelsesudvikling i industrien

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Danmarks statistik, tabel NKBB10.

Figur 7B. Beskæftigelsesfremgang i industrien

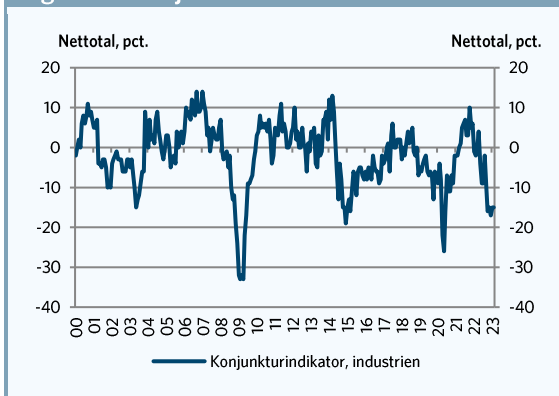

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel NKBB10.

Tendenserne lader til at være nogenlunde de samme i industriens konjunkturindikator, jf. Figur 8A. Indikatoren har været faldende gennem det meste af 2022, men har ligget forholdsvis stabilt fra oktober 2022 frem til februar 2023. Eksportordrebeholdningen, som set i Figur 8B, lader dog fortsat til at være på tilbagegang og lå i februar på sit laveste siden efteråret 2020, lige inden den anden coronanedlukning; det hænger fint sammen med, at afmatningen har sat sig tidligere og kraftigere hos vores samhandelslande end herhjemme.

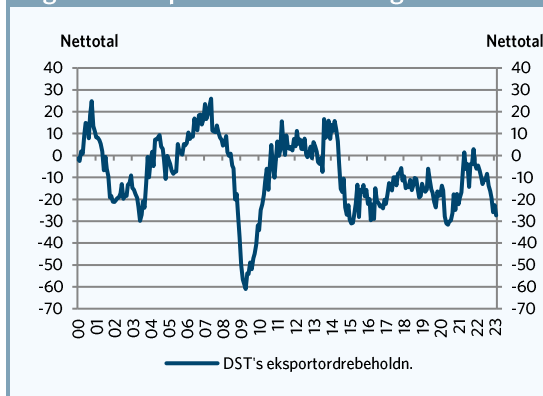
Figur 8A. Konjunkturindikator for industrien

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel BAR08.

Figur 8B. Eksportordrebeholdning i industrien

Anm.: Data er sæsonkorrigeret

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik, tabel BAR07.

Prognose: Dansk økonomi er bundsolid på tærsklen til afmatning

I vores seneste prognose fra februar 2023 er fortællingen for den samlede økonomi nogenlunde den samme: 2022 har været et stærkt år med en høj vækst, men forude venter en afmatning, der muligvis vil tage form som en egentlig recession. Som det fremgår af Tabel 3, forventes der således en mindre negativ vækst i BNP på -0,6 pct. for 2023, hvor der i året efter igen er positiv, men også forholdsvis lav, vækst. Det dækker dog over forskydninger af væksten, og i 4. kvartal 2024 forventes BNP at være 1,7 pct. større end i 4. kvartal 2023.

Tabel 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: Prognose, februar 2023

	2022	2023	2024
		Realvækst, pct.	
BNP	3,1	-0,6	0,9
Indenlandsk efterspørgsel	0,5	-1,0	0,2
Privat forbrug	-2,1	-0,5	1,6
Offentligt forbrug	-1,2	-0,7	0,6
Offentlige investeringer	-1,2	9,8	-12,1
Boliginvesteringer	6,5	-8,0	-5,0
Erhvervsinvesteringer	5,1	0,2	-0,4
Lagerændringer (vækstbidrag)	0,6	-0,3	0,1
Eksport	7,5	1,7	1,5
Import	3,5	1,5	0,4
		Ændring i 1.000 personer	
Beskæftigelse, i alt	117,4	-9,3	-4,0
Privat beskæftigelse	106,2	-10,3	-5,0
Bruttoledighed	-30,3	16,5	7,5
		Vækst, pct.	
Forbrugerpriser	7,7	3,8	2,4
Huspriser (enfamiliehuse)	1,0	-8,0	-3,0
		Pct. BNP	
Offentlig saldo	2,2	0,7	0,7

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: "Dansk økonomi er bundsolid på tærsklen til afmatning"

Det bemærkes, at væksten for 2022 blev noget højere end forventet, jf. Tabel 1, til trods for, at faldet i forbruget, som beskrevet i notatets første afsnit, var større end ventet. Dette skyldes, som omtalt, de meget store stigninger i investeringerne. Der skal dog tages forbehold for, at de seneste tal for nationalregnskabet kan revideres.

Generelt set har nye tal siden udgivelsen af prognosen peget i retning af en mindre afmatning end ventet, eller slet ingen. Det ses også af beskæftigelsestallene, der fortsat stiger. Ligeledes aftog stigningen i ledigheden i januar.

Det er dermed ganske muligt, særligt set i lyset af den stærke medicinalindustri og eksport, at dansk økonomi ikke oplever negativ vækst i 2023. Det afhænger dog særligt af, om det private forbrug sættes op i takt med, at inflationen falder og dermed begynder at bidrage positivt til BNP igen. Ligeledes er eksporten en vigtig faktor.

Men, som beskrevet tidligere, er udgangspunktet for dansk økonomi et bomstærkt arbejdsmarked med høj beskæftigelse, lav ledighed og stærke offentlige finanser. Tilbagegangen behøver altså ikke være hård kost, men kan ses som en afbalancering af økonomien oven på en usædvanligt højaktiv periode.

Afmatningen favner det meste af vesten

Forventningerne til den danske økonomi ligger ikke langt fra dem til vores nærmeste samhandelslande, som det ses i Tabel 4. For de fleste europæiske lande ses 2022 at have været et forholdsvist stærkt år, mens 2023 enten byder på meget lav eller endda negativ vækst. Undtagelserne er Tyskland og Finland,

der begge oplevede mere normale vækstrater i 2022. Fælles for de vestlige lande, undtagen Storbritannien, er dog, at væksten forventes at stige til omtrent 1-1,5 pct. i 2024.

Tabel 4. Forventninger til væksten i udlandet			
	2022	2023	2024
		Pct.	
Eurozone	3,5	0,4	1,2
EU	4,3	0,4	1,6
Tyskland	1,9	-0,1	1,4
Sverige	2,9	-0,7	1,4
USA	2,1	0,7	1,1
Storbritannien	4,0	-0,8	0,7
Norge	3,8	1,2	1,6
Nederlandene	4,5	0,5	1,3
Frankrig	2,6	0,4	1,2
Kina	3,3	4,6	4,1
Italien	3,9	0,4	1,0
Finland	2,0	-0,1	1,3
10 største samhandelslande	2,9	0,4	1,5

Anm: Tabellen angiver BNP-væksten. Den sammenvæjede udlandsvækst er baseret på eksportandele for 2022.
Kilde: AE på baggrund af Consensus Forecasts, februar 2023.

Samme overensstemmelse med de danske forventninger ses også i inflationstallene, jf. Tabel 5. I alle tilfælde har 2022 været et år med udpræget høj inflation som følge af energikrisen, men fælles for alle gælder også, at inflationen forventes normaliseret omkring 2024 til niveauer mellem 2 og 3 pct. – ikke langt fra ECB og FED's inflationsmålsætninger på 2 pct. Denne stabiliserende udvikling er også afgørende for forventningerne til den fremtidige vækst.

Tabel 5. Forventninger til inflationen i udlandet			
	2022	2023	2024
		Pct.	
Eurozonen	8,4	5,5	2,4
Tyskland	7,9	6,2	2,7
USA	8,0	3,9	2,5
Storbritannien	9,1	6,7	2,9
Sverige	8,9	7,1	2,4

Anm: Inflationen er opgjort som forbrugerprisindekset, CPI, for alle lande, og HICP for Eurozonen.
Kilde: AE på baggrund af Consensus Forecasts, februar 2023.

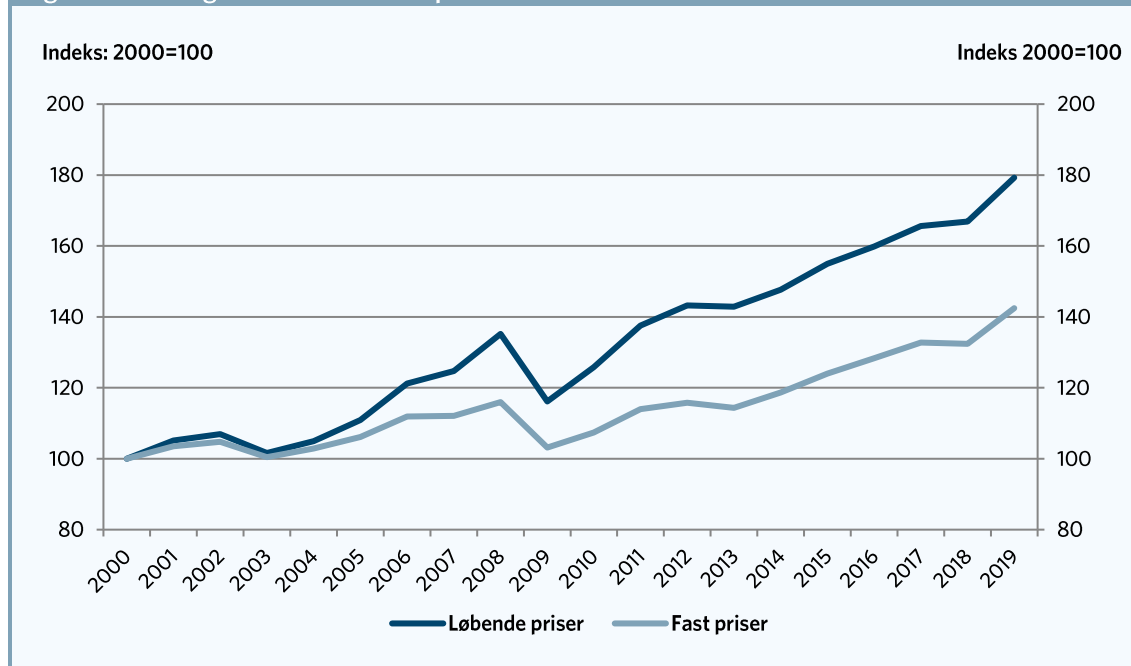
Særkapitel: Udviklingen i industrieksporten - et spadestik dybere

I denne særanalyse ses på udviklingen i den danske industrieksport.

Ved hjælp af Danmarks Statistiks input-output-tabeller er det muligt at opgøre industribranchernes eksport. Industribranchernes samlede eksport i løbende og faste priser fra 2000-2019 er vist i Figur 1.

Som det fremgår, har der over perioden 2000-2019 været en fremgang på 42,5 pct., når man ser på industriens eksport i faste priser, som er udtryk for, hvor stor en mængde industrien eksporterer.

Figur 1. Udviklingen i industriens eksport 2000-2019

Anm.: Input-output-tabeller er pt. kun tilgængelig for perioden frem til og med 2019.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks input-output-tabeller.

Undervejs har der været nogle udsving i industriens eksport. Industrieksporten oplevede således en mindre nedgang i kølvandet på den bristede dot.com boble i begyndelsen af nullerne. Industriens eksport kom sig dog hurtigt, og fra 2003 og frem til 2008 var der en kraftig vækst i eksporten på 15,5 pct.

Finanskrisen resulterede herefter i et meget kraftigt fald i industriens eksport. I 2009 faldt industrieksporten således med hele 11 pct. Industrieksporten begyndte dog at vokse igen og var i 2012 stort set tilbage på niveauet, fra før krisen ramte. Gældskrisen i Europa og den svage efterspørgsel i verden omkring os fik dog industrieksporten til at bremse op igen. Fra 2014 og frem har der samlet set været en pæn fremgang i industriens eksport. Efter en lille opbremsning i 2018, hvor industrieksporten faldt tilbage med 0,3 pct., voksede industrieksporten i 2019 med hele 7,6 pct., hvilket er den største fremgang i et enkelt år i hele perioden 2000-2019. Når udviklingen ikke går længere frem end til 2019, skyldes det, at de detaljerede input-output-tabeller pt. kun er udarbejdet frem til 2019.

Kigger man på de enkelte underbrancher i industrien, kan man se, at når man betragter hele perioden 2000-2019, er det medicinalindustrien, som med en fremgang på mere end 250 pct., har oplevet den kraftigste fremgang i eksporten. Maskinindustrien er dog også rigtig godt med og har fra 2000 til 2019 haft en fremgang i eksporten på 78 pct.

Tilsammen tegner medicinalindustrien og maskinindustrien sig i dag for 45 pct. af den samlede eksport, som kommer fra industrien. I år 2000 udgjorde de to brancher blot 25 pct. af den samlede

industrieksport. Særligt springer medicinalindustrien i øjnene, da den i perioden 2000-2019 har øget sin andel af industrieksporten fra 9 pct. til 24 pct.

Tabel 1. Udviklingen i industriens eksport

	Andel af samlet industrieksport i 2000	Andel af samlet industrieksport i 2019	2000-2008	2008-2009	2009-2019	2000-2019
	Andel i pct.		Vækst i pct.			
Samlet industri	100	100	16,0	-11,1	38,1	42,5
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	25,4	18,6	7,6	-5,6	7,2	8,8
Tekstil- og læderindustri	4,2	1,3	-38,3	-14,4	-13,1	-54,1
Træ- og papirindustri, trykkerier	3,9	1,9	-15,7	-17,6	5,1	-27,0
Olieraffinaderier mv.	3,0	3,4	0,0	6,8	-21,4	-16,1
Kemisk industri	5,3	6,7	31,1	-3,2	45,5	84,7
Medicinalindustri	9,3	24,4	24,0	2,4	177,4	252,3
Plast-, glas- og betonindustri	5,4	3,4	-3,0	-12,4	-1,9	-16,6
Metalindustri	5,8	4,4	12,1	-29,7	21,9	-4,0
Elektronikindustri	8,0	4,5	-0,8	-10,5	31,8	17,1
Fremst. af elektrisk udstyr	3,1	2,4	8,1	-12,5	18,4	12,0
Maskinindustri	15,9	20,9	61,4	-20,7	38,9	77,6
Transportmiddelindustri	2,6	1,2	35,7	-25,7	-30,7	-30,1
Møbel- og anden industri mv.	8,0	6,8	7,4	-8,8	22,7	20,2

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks I-O-tabeller.

Føde-, drikke- og tobaksvareindustrien har i perioden 2000-2019 oplevet en vækst på 9 pct. I 2000 stod denne branche for den største andel af industrieksporten med en andel på 25 pct., mens branchen i dag er faldet til en tredjeplads og står for 19 pct. af den samlede industrieksport. Branchen oplevede frem til 2008 fremgang, men har efter finanskrisen haft svært ved at rejse sig igen.

Tekstil- og læderindustrien, træ- og papirindustrien, trykkerier samt transportmiddelindustrien har alle oplevet store fald hen over perioden og har haft meget vanskeligt ved at rejse sig efter finanskrisen.

Olieraffinaderier oplever også tilbagegang. Det samme gør plast-, glas og betonindustrien samt metalindustrien. Sidstnævnte har dog siden 2009 oplevet en fremgang på 22 pct. At eksporten fra metalindustrien i 2019 lå 4 pct. under niveauet i 2000 skal derfor ikke mindst ses i lyset af det meget store fald i eksporten under finanskrisen på 30 pct.

Zoomer man ind på de enkelte varegrupper, som industrien producerer, fremgår det af Tabel 2, at medicinske og farmaceutiske produkter udgør en stadigt større andel af den samlede industrieksport. Medicinske og farmaceutiske produkter udgør i dag således 23,5 pct. af eksportværdien mod 4,8 pct. i 1990. Andre kemiske produkter har dog ikke øget deres andel af den samlede eksportværdi.

Tabel 2. Varegruppernes andel af eksporten

	1990	2000	2010	2021	1990-2021
	Eksportandel i pct.				Ændring i procentpoint
Sukker og melasse	0,6	0,3	0,3	0,2	-0,4
Andre industrielt forarbejdede landbrugsprodukter	5,1	4,9	5,1	4,4	-0,7
Fisk, krebs- og bløddyr, tilberedt eller konserveret	1,9	1,1	1,0	0,7	-1,3
Foderstoffer (undtagen halm og rodfrugter m.v.)	1,2	1,3	1,4	1,2	0,0
Øl	0,8	0,4	0,4	0,3	-0,6
Andre drikkevarer (undtagen frugt- og grøntsagssaft)	0,3	0,4	0,7	0,8	0,5
Animalske og vegetabiliske olier og fedtstoffer	0,5	0,4	0,6	0,8	0,3
Medicinske og pharmaceutiske produkter	4,8	8,0	12,6	23,5	18,7
Andre kemiske artikler	9,2	8,4	9,2	9,3	0,1
Læder og lædervarer; beredte skind	0,3	0,1	0,1	0,1	-0,2
Gummi, bearbejdet	0,7	0,5	0,3	0,3	-0,3
Træ- og korkvarer (undtagen møbler)	1,8	1,6	0,8	0,6	-1,2
Papir og pap; varer af papir, pap og papirmasse	1,7	1,5	1,3	1,1	-0,6
Tekstil og beklædning	7,1	7,2	6,7	6,4	-0,6
Varer af ikke-metalliske mineraler	2,0	1,9	1,7	1,2	-0,8
Metaller	3,1	2,6	2,5	1,9	-1,2
Metalvarer m.v. Mere bearbejdet	4,0	3,8	4,5	3,9	-0,2
Maskiner og instrumenter	34,7	36,8	33,8	29,6	-5,1
Transportmidler (undtagen skibe og fly)	3,5	3,7	3,6	3,8	0,3
Møbler og dele dertil	5,4	5,2	3,0	3,0	-2,4
Forskellige varer af plast	2,8	2,5	1,9	1,5	-1,3
Andre industriprodukter	8,6	7,5	8,6	5,4	-3,2

Anm.: Der ses på eksporten opgjort efter produktionsgren. Industrien er afgrænset som grupperne 41-72.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, tabel KONJ2Y i statistikbanken.

Den varegruppe, som bidrager med den største andel af eksportværdien, er maskiner og instrumenter, som udgør 29,6 pct. af den samlede eksportværdi. Andelen er dog faldet med 5,1 procentpoint igennem perioden 1990-2021. Bemærk, at vi her kan gå frem til 2021, da det er varegrupper – og ikke brancher – vi kigger på.

Udviklingen i eksportværdien afhænger af både den eksporterede mængde og prisen, man får for sine varer. Kvaliteten af varen spiller derfor også ind, og en stigning i eksportværdien kan derfor både dække over højere priser, kvalitetsforbedringer, og at den eksporterede mængde er øget. Eksporten målt i faste priser bliver korrigeret for kvalitet, så kvalitetsforbedringer slår principielt ud i eksportvæksten i faste priser. Spørgsmålet er dog, om Danmarks Statistik får korrigeret retvisende for kvalitetsforbedringer.

Tyskland og Sverige er fortsat dem som vi sælger mest til

Hvis man ser på de lande, der modtager den største andel af den eksport, som industrivirksomhederne herhjemme står bag, er det fortsat EU, som er vores største modtager af industrivarer, ligesom det fortsat er Tyskland og Sverige, som vi sælger størstedelen af vores industrivarer til. Det fremgår af Tabel 3.

EU og Storbritannien modtager dog i dag en markant mindre andel af vores industrieksport, end tilfældet var i 2000. I 2000 gik 69 pct. af vores industrieksport til EU (inkl. Storbritannien), mens andelen af

eksporten, der i dag går til EU og Storbritannien, er faldet til 56 pct. Andelen af vores industrieksport, som går til Tyskland, Storbritannien og Sverige, er faldet samlet 13 procentpoint, mens andelen af industrieksporten, der går til øvrige EU-lande, er omtrent uændret siden år 2000. Storbritannien er gået fra en 3. plads i 2000 over lande, som modtog den største andel af industrieksporten, til en 6. plads i 2022, mens Tyskland og Sverige fortsat indtager første- og andenpladsen.

Til gengæld sælger industrien en større andel af deres eksport til USA. I 2000 modtog USA ca. 6,5 pct. af den danske industrieksport, men i dag modtager USA næsten 11,6 pct. af den danske industrieksport. Det gør USA til den 3. største modtager af den danske industrieksport. BRIK-landene – herunder ikke mindst Kina – har også øget deres andel markant siden 2000.

Tabel 3. Oversigt over modtagerlande af den danske industrieksport					
	2000	2004	2008	2012	2016
EU	68,9	68,1	65,7	59,7	59,2
Tyskland	19,6	17,8	16,5	14,7	15,5
Sverige	12,5	11,5	11,5	11,2	10,3
Storbritannien	8,9	8,7	7,5	8,0	6,3
Nederlandene	4,2	4,2	4,3	3,8	5,7
Frankrig	5,1	5,2	4,7	3,9	3,6
Italien	2,8	3,2	3,1	2,5	2,4
Polen	2,0	1,8	2,5	2,4	2,5
Finland	2,9	2,7	2,8	2,7	2,5
Verden udenfor EU	31,1	31,9	34,3	40,3	40,8
Norge	6,5	6,5	7,1	7,7	6,8
USA	6,6	6,4	6,7	8,8	9,8
Kina	0,9	1,5	2,1	2,7	3,9
OECD	88,9	87,3	85,5	82,5	83,0
BRIK	2,5	3,7	5,2	6,4	6,1

Anm.: Der ses på eksporten opgjort efter produktionsgren. Industrien er afgrænset som grupperne 41-72.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, tabel UHV5 i statistikbanken.